

Uppdragsbeskrivning Lokal arbetsgrupp Kvinnlig könsstympning

Lokala arbetsgrupper (LAG) etableras i enighet med den för regionen beslutade modellen om en sammanhållen struktur för kunskapsstyrning. Syftet är att åstadkomma en mer jämlik och kunskapsbaserad vård. Lokala arbetsgrupper kan vara stående/fasta eller ha ett tidsbegränsat uppdrag.

Uppdragsgivande programområde

Uppdragsgivare för LAG kvinnlig könsstympning är lokalt programområde (LPO) barn och ungdomars hälsa. LPO barn och ungdomars hälsa formulerar LAG kvinnlig könsstympnings uppdrag och arbetsgruppens sammansättning efter nomineringsprocess i verksamheterna. LAG kvinnlig könsstympning arbetar efter framtaget uppdrag och rapporterar regelbundet till LPO barn och ungdomars hälsa. LPO barn och ungdomars hälsa har att tillse att övriga berörda LPO informeras och involveras i kunskapsarbetet vid behov.

Bakgrund

Kvinnlig könsstympning är ett globalt problem med förödande konsekvenser för de drabbade, som inte sällan leder till död. Könsstympning är vanlig på flera håll i världen. Den medför förutom det akuta lidandet ofta livslånga komplikationer och svårigheter för det vardagliga livet. Svensk lagstiftning tar tydligt avstånd från könsstympning (SFS 1982:316). För att kunna bekämpa förekomsten av könsstympning krävs kunskap och förståelse för den kulturella kontexten samt följderna för den enskilda individen.

Problembeskrivning

Sörmland har en av landets högsta andel av utlandsfödda. Många flickor och kvinnor är könsstympade eller lider en ökad risk för att bli könsstympade. All personal inom hälso- och sjukvård som möter denna grupp behöver få ökad kunskap och förståelse samt veta hur de ska agera när risken finns att ett en flicka är på väg att bli eller har blivit stympad.

Syfte

Syftet med LAG kvinnlig könsstympning är tvådelat. Dels förhindra att flickor i Sörmland utsätts för könsstympning samt att uppmärksamma de flickor och unga kvinnor som redan blivit könsstympade och säkerställa att de får adekvat vård, råd och stöd. För att nå dessa syften krävs ökad kunskap kring ämnet. Detta genom att personal inom hälso- och sjukvård, skola samt socialtjänst har kunskap om könsstympning. Dessutom behöver kommunikationsvägarna mellan olika aktörer stärkas för att säkerställa att rätt hjälp för den drabbade erhålls. Det är av yttersta vikt att arbetet bedrivs utifrån bästa tillgängliga kunskap samt tillämpande av aktuell vetenskap.

Uppdrag

- Öka kunskapen om könsstympning i skola, hälso- och sjukvård och socialtjänst.
- Sprida information till flickor i riskzonen och deras anhöriga om svensk lagstiftning samt medicinska följder av könsstympning.
- Utarbeta förslag till rutiner för de olika verksamheterna då könsstympning upptäcks eller befaras ske.

Mål för arbetet 2020–2023

Alla högstadieelever i länet ska under perioden nås av information om kvinnlig könsstympning. Informationen ska vara lättläst och tillgänglig på olika språk.

All personal på högstadieskolor, elevhälsa, ungdomsmottagningar, BVC, MVC och socialtjänstens ungdomsgrupper ska nås av kunskapshöjande insatser.

Det ska finnas faktabaserade och gemensamma rutiner för hur organisationerna ska agera då man misstänker att ett barn riskerar att utsättas, checklista för varningstecken behöver utformas, samt när man upptäcker att någon blivit könsstympad.

Tidsramar

2020

- Förslag på rutiner för att upptäcka och uppmärksamma flickor i riskzonen för könsstympning och hur professionerna då ska agera.
- Förslag till ett tvåårigt informations-/kunskapsprojekt som riktar sig till ungdomar, föräldrar och personal ska tas fram under hösten 2020 som underlag för ansökan om projektmedel.
- Informationsinsatsen till personal bör vara nivågrupperad utifrån hur mycket personalgruppen berörs av problematiken. Alla anställda i hälso- och sjukvård, utbildningsväsendet inklusive förskolan och socialtjänsten bör ha någon form av grundläggande kunskap i ämnet.

2021–2022

- Förslag på rutiner för att upptäcka och uppmärksamma flickor/kvinnor som utsatts för könsstympning och hur olika professioner då ska agera ska tas fram.
- Det tvååriga informations-/kunskapsprojektet ska genomföras med stöd av extern finansiering

2023 och framåt

Det förebyggande arbetet inklusive tillgången till information ska vara implementerad i verksamheterna.

Återrapportering

Återrapportering sker löpande till LPO barn och ungdomars hälsa. Länsstyrgrupp och NSV får rapport vid milstolpar.

Gruppens sammansättning

Följande verksamheter behöver vara representerade i arbetsgruppen: Barnhälsovården, Elevhälsan, Primärvården, Barnkliniken, Socialtjänsten, Barn- och ungdomspsykiatri, Kvinnokliniken, Mödrahälsovården och Ungdomsmottagningarna.

Arbetsgruppen behöver bestå av minst en person från vardera av följande professioner: Sjuksköterska, läkare, kurator/psykolog och socialsekreterare. Patient-/föräldrarepresentation är önskvärt.

Deltagarna i arbetsgruppen utför arbetet inom ramen för sina ordinarie tjänster.

Nomineringsprocess

Deltagare föreslås från respektive verksamhet till LPO Barn och ungdomars hälsa. Ärendet bereds i LPO Barn och ungdomars hälsa. Beslut fattas i länsstyrgruppen.